

JEZIČNI SAVJETI
ZA PISANI DIO
STRUČNOG
ISPITA

- Stručno-metodički esej
- Struktura eseja
- Stil
- Primjer
- Najčešće pogreške

Stručno-metodički esej:

- pisani rad
- ispituje složenije aspekte znanja
- znanje o odabranoj temi na temelju proučene stručne literature i na temelju prakse
- poštivanje pravopisnih i gramatičkih normi hrvatskoga jezika.

Trodijelna struktura:

- uvod – iznosi se neka teza i pobuđuje zanimanje
- razrada – izlaže se glavni sadržaj, teza se argumentira navođenjem različitih primjera, objašnjenja, navoda i sl.
- završetak – navodi se zaključak kojim se potvrđuje teza – sažetak.

- Logična i smisljena cjelina.
- Misli trebaju proizlaziti jedna iz druge.
- Tvrdnje potkrijepiti dokazima, ilustrirati i oprimjeriti (vlastito iskustvo).
- Iz sadržaja eseja mora biti vidljivo poznavanje metodičke i stručne literature koja govori o temi ili problemu, praktično iskustvo i rješenje problema.

Stil:

- znanstveni stil: tumačenje
- težnja najvećoj mogućoj jasnoći – bez slikovitosti i prenesena značenja
- izostanak osobnih emocija – objektivan pristup
- korištenje stručnih riječi i izraza (često stranog podrijetla)
- dokaz za svaku važnju tvrdnju
- ne frazirati
- prezent 3. l. jd
- puno podataka s malo riječi
- duge, često višestruko složene rečenice

Vlatko Previšić, *Slobodno vrijeme između pedagogijske teorije i odgojne prakse*

Uvod

■ Polazna teza:

Slobodno je vrijeme postalo značajan faktor odgoja i obrazovanja, ali u nas se, nažalost, pedagogijska teorija nedovoljno, i sa zakašnjenjem, bavi slobodnim vremenom kao svojom znanstvenom preokupacijom.

Razrada

- Iznošenje glavnog sadržaja:
 - definicija i povijest slobodnog vremena
 - 20. st. = stoljeće slobodnog vremena
 - slobodno vrijeme je postalo prostor samoaktualizacije i samoostvarenja osobnosti
- pozivanje na druge autore, npr. francuskog sociologa Joffrea Dumazediera ili P. Kapicu po kome je slobodno vrijeme *socijalna atomska bomba*.

- Slobodno vrijeme je vrijeme aktivna odmora, razonode, pozitivna razvoja, socijalizacije, humanizacije i stvaralačkog potvrđivanja ličnosti → postaje osobit izazov odgoju, obrazovanju i pedagogiji
- ono traži pedagoško osmišljavanje
- obitelj i škola su najvažniji čimbenici odgojnog djelovanja u slobodnom vremenu
- prednosti i mane obiteljskog utjecaja
- uloga škole se ne smije svesti samo na učenje u kojem vlada obrazovni pozitivizam bez odgojno-socijalne zadaće koja se najbolje iskazuje i brigom za učeničko slobodno vrijeme

■ Argumenti:

- preopterećeni nastavni programi, gotovo komercijalizirani udžbenici i priručnici, sadržaji bez većih odgojno-funkcionalnih utjecaja dovode do odvajanja nastavnog i izvannastavnog vremena
- izvannastavne i izvanškolske slobodnovremenske aktivnosti u sve većoj su mjeri zanemarene
- komercijalizacija prostora škole izvan nastavnog vremena
- okupljanje učenika oko škole dovodi do devastacije
- kvalitetna škola treba biti obrazovna, odgojna i socijalna zajednica

■ Završetak:

- neslućene mogućnosti podizanja opće kvalitete življenja putem bolje kulture učenja, rada i slobodnog vremena
- problematika slobodnog vremena ne može više ostati samo u okvirima matične sociologije, nego biti predmetom intenzivnog bavljenja i drugih društveno-humanističkih disciplina
- pedagogija slobodnog vremena mora mnogo više ukazati na pedagošku artikulaciju i odgojne implikacije slobodnog vremena kao pojave
- pedagogija se mora otvoriti temama netipičnima za njezin dosadašnji teorijski, kategorijalni i praktični habitus

Pravopisne pogreške

■ pisanje ije/je/e/i:

- djela/dijela - djelo/dio
- zahtjeva/zahtijeva - zahtjev/zahtijevati
- prijedlog, prijevod, prijekor = imenica nastala od glagola s predmetkom pre- (predložiti, prevoditi, prekoriti)
- vrijedan / vrjedniji = u komparativu i superlativu svih prijedloga

■ pisanje glasova č/ć, dž/đ

-**č** dolazi prema osnovnom k:

oblak – oblačan, mrak – mračan

-**ć** dolazi prema osnovnom t:

pamtiti – pamćenje, kretati – krećem

-**dž** dolazi prema osnovnom č:

Jednačiti – jednadžba, učiti – udžbenik

-**đ** dolazi prema osnovnom d:

Graditi – građa, mlad - mlađi

■ Veliko i malo slovo

-pisanje imena ustanova, zakona i pravilnika:

Učiteljska akademija Sveučilišta u Zagrebu

Pravilnik o znanstvenim područjima

Zakon o radu

■ Pisanje zareza

- nizanje, naknadno dodavanje, suprotnost, umetanje
- sastavne i rastavne rečenice se pišu bez zareza
- zaključne, isključne i suprotne sa zarezom
- inverzija: Da nema psa, sve bi bilo drugačije.
- kad se skup riječi s glagolskim prilogom nalazi ispred glavnih dijelova rečenice:
Vidjevši to, shvatio je njene riječi.
- ispred to jest, tj.

■ Sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi:

-negacija uz glagol se piše odvojeno

ne želim, ne mogu

-sastavljeni pridjevi ravnopravni značenjem ili odnos pišu se kao polusloženice

crno-bijeli film, englesko-francuski rječnik

-riječca ni piše se odvojeno od zamjenice kad je kakav prijedlog razdvaja od zamjenice

s nikim/ ni s kim

u ničijem / ni u čijem

od nikoga / ni od koga

Gramaticke pogreške

- pisanje futura I.

biti ću/ bit ću, ali doći ću

- pisanje aorista pomoćnog glagola biti

ja bi, mi bi / ja bih, mi bismo

- prijedlog s/sa

prije zamjenice *mnom* i riječi koja počinje glasovima s, z, š, ž, ps, ks, dolazi prijedlog *sa*, a u drugim okolnostima dolazi prijedlog *s*.

Ako instrumental označuje sredstvo, uopće nema prijedloga *nema*. (*Putujemo zrakoplovom.*)

Sintaktičke pogreške

■ koristiti stilski neobilježen red riječi u rečenici:

- S+P+O

- dodaci stoje što bliže riječima koje im otvaraju mjesto

■ pisanje nejasnih, predugih rečenica i nepotrebno

ponavljanje:

Postupak koji ću opisati uporabio sam u razredu koji je bio sastavljen od učenika koji su bili prethodno pripremljeni na takav postupak.

Postupak koji ću opisati uporabio sam s razredom što je bio pripremljen takav oblik posla.

■ Za povezivanje rečenica koriste se konektori:

- **suprotni:** suprotnost sadržaja u odnosu na prethodnu rečenicu – *no, ali, međutim, usprokos tomu, naprotiv, za razliku od toga*

- **objasnidbeni:** sljedeća rečenica objašnjava sadržaj prethodne rečenice; *bolje rečeno, drugim riječima, odnosno, naime*

- **zaključni:** druga je rečenica zaključak sadržaja prve
– *dakle, prema tome, stoga, zbog toga što, s obzirom na to, općenito, zato*

- **aditivni:** dodaju nešto sadržaju prethodne rečenice – *uz to, štoviše, osim toga*

- **vremenski**: vremenski odnos među rečenicama – *onda, kasnije, tada, poslije, nakon toga, iza toga, u međuvremenu*
- **pogodbeni**: sadržaj prethodne rečenice uvjet je za ostvarenje sadržaja sljedeće rečenice – *inače, u tom slučaju*
- **dopusni**: dopušta se sadržaj sljedeće rečenice unatoč sadržaju prethodne – *svejedno, usprkos svemu, unatoč tome, ipak*